

Doktor Tretow, något reaktionär provinsialläkare...

Erik Tretow, kontroversiell som person och läkare kom till Västerhaninge 1919.

Prästsonen Erik Tretow var född i Landskrona 1875, blev med.lic. 1904. Tjänstgjorde bl.a. i Växjö och Göteborg och under första världskriget på Krigssjukhuset i Wien, Han kom 1919 till Västerhaninge från en tjänst i Söderhamn.

Läkaren Tretow

Han kom som hyresgäst till Sunnebo i Håga 1919. Då läkarvillan på Ribby blivit folkhögskola år 1917 fanns ingen egen läkarbostad med mottagning utan hyrdes

av detektivkommissarien Gustaf Ahlborg. Han har med sig hustrun Agnes, dotter till f.d. statsrådet Ernst Meijer, och dottern Annika, blivande skådespelerska, får senare sonen Göran.

Erik Tretow som nytillträdd
provinsialläkare.

Erik Tretow köpte 1922 en tomt av LP Larson på Håga, Ribby 1:16. Han flyttar in i sin nybyggda stora villa 1924 och döper den till Solåkra, Den låg mellan järnvägen och Tungelstavägen vid nuvarande Ringvägens utfart och blir senare känd som ortens "BB".

Villa Solåkra, med Bror Marklunds elefanter i trädgården, blev senare förlossningshem och administrativa lokaler för Sjukkassan och kommunen. Revs när flerfamiljshusen på Tungelstavägen byggdes.

Erik Tretows agerande som läkare var speciella och kontroversiella, lavemang tycktes vara en genomgående behandling mot alla åkommor. Han får under sin tid många anmälningar på sig, bl.a. tillskriver en förtvivlad far kommunalnämnden om en märklig undersökning av sin sjuke son som senare avlider. Tretow varnas i detta och flera andra sammanhang.

Det kanske dock borde nämnas att hans verksamhet prisades av vissa besökare och samhällsgrupper.

Han blev också uppskattad för gåvor och insatser i samhället, bl.a. till den nystartade idrottsföreningen. Han skulle nog också kallas mecenat, ett äldre ord för sponsor, till skulptören Bror Marklund i Tungelsta.

Doktor Tretow gör sig dock alltmer omöjlig som provinsialläkare och pensionerar sig själv i slutet på 30-talet då han avlöses av Ivar Wallerström.

Paret Tretow blir dock kvar till slutet på 1944 då man flyttar till Högalid och Villa Solåkra säljs till Västerhaninge kommun. Sonen Göran avlider 1943.

Författaren och agitatorn Tretow

Få tycks känna till att han framför allt i yngre dagar också var en flitig skribent och agitator i politiska ämnen. Författaren Tretows politiska hållning åtminstone fram till 35 års ålder sammanfattas i boken med den något märkliga titeln "Höger och venster om eller Den Stora Dufvan" som gavs ut 1908. Han hyllar där den ungsvenska rörelsen med dess konservativa och nationella inställning.

Citat:

"Ungsvenskarna sträfvade efter att med fredliga och väpnade medel göra vårt land rikt och blomstrande, mäktigt och ointagligt"

*...att prästerna skall förbli självskrivna som skolrådsordförande i socknarna.
...tanken skrämmer att någon socialistisk ordförande för Folkets Husföreningen skulle kunna bli politiskt tillsatt som skolrådsordförande i något av de stora fabrikssamhällena:*

Han kämpade också mot feministerna och arbetade mot kvinnlig rösträtt, några citat:

....feminismen, kvinnoaksrörelsen, är ett negativt, men icke förthy, det allra säkraste beviset på det manliga släktets förfall, och derigenom också ett lika säkert bevis på en hela folket hotande undergång, ty mannen är den tongifvande skaparen av folkets kynne.

...ännu sämre går det om kvinnan får chefsplatser i offentliga inrättningar. Hon blir då småsint mot sina underlydande, är hon sjelf gammal och inte längre vacker, blir hon bitter och afvundsjuk mot sina kvinnliga underordnade, i fall de ser bra ut.

...för en tid sedan läste jag att en läkare funnit sinnessjukdomar särskilt vanliga hos gifta folkskollärarinnor i en trakt av Finland, där det är mycket vanligt, att folkskollärarinnorna tredskas med att sköta sin skoltjenst äfven sedan de gift sig.

Han var också motståndare till barnbegränsning:

...stora yrkesgrupper skulle drabbas av lägre förtjänster: barnmorskor, strumpstickerskor, blöjsömmerskor, snickare och målare som förfärdigar vaggor och sängar, privatlärare, sagoboksförfattare och barnspecialister.

...kort sagdt, alla yrkesutöfvare skulle förlora på systemet med barnbegränsning - alla med undantag af tillverkare af franska försigtighetsartiklar.

Detta är Erik Tretows exlibris. Det föreställer en cigarettrökande eremitkräfta som tagit skydd i ett snäckskal, under vilken läses: CONSILIA PETERE PRUDENTIS EST, CONSILIA NON SEMPER SEQUI PRUDENTIORIS". Det betyder: "Den råd söker är vis, men den råd icke alltid följer är visare".

Sådan var han, vår provinsläkare under 20 år, dock tycks hans kontroversiella synpunkter minskat med åren. Han synes inte ha deltagit i den lokala politiken här utom i de rent medicinska sammanhangen.

Han avlider i Stockholm 1948 och hustrun 1964.

Fakta ovan om Tretows verksamhet före Västerhanningetiden bygger på en artikel av Gillets Lars Olof Persson i tidningen Glimtar år 2001.

Läs hans artikel här:

Doktor Tretow